

Tershyd

DE 165014
1958

RAPPORT betreffende de Waterhuishouding van de Graslanden ten oosten van het Hoornse bos op Terschelling, opgesteld door J. ter Hoeve van het dienstvak Natuurbescherming, op 10 september 1958.

Bijlagen: 4 kaarten (aangehecht)

Correspondentie: nota Insp. Natuurbescherming
no H 55 087 dd. 30 mei 1958.

Doel onderzoek.

Men overweegt de graslanden ten oosten van het Hoornse bos tot algemeen kampeerterrein te bestemmen. De vraag is gerezen, in hoeverre bij een dergelijk gebruik verandering in waterhuishouding gewenst zou zijn. Het terrein is thans nog grotendeels verpacht aan boeren, waarvan sommigen klagen over een te hoge waterstand in de winter. Een tweede vraag is nu, of deze klachten gegrond zijn.

Onderzoek.

Ter beantwoording van deze vragen is een onderzoek ingesteld op 9 en 10 september 1958. Ter plaatse zijn nagegaan het bodemprofiel, de bodemhoogte, de ligging van het grondwatervlak en, aan de hand van vegetatieonderzoek en peilschaalaflezingen, de fluctuaties in het grondwatervlak.

Kaarten.

Op grond van deze opname zijn vier kaarten vervaardigd. Afdrukken daarvan zijn gehecht aan dit rapport. Figuur 1 toont o.m. aan hoe de terreinhoogte varieert van 2,20 m tot boven 3,00 m + N.A.P. Figuur 2 laat zien hoe het grondwatervlak in noordwaartse richting is afgebogen onder invloed van de nabije zeespiegel, die gemiddeld ongeveer op N.A.P. ligt. Op dit grondwatervlak zijn de fluctuaties gesuperponeerd resp. voor een nat zomer- en winterhalfjaar. Door vergelijking met de terreinhoogten ontstaan dan de figuren 3 en 4. Deze geven de waterdiepte aan in een nat zomer- en winterhalfjaar. Op grond van deze gegevens valt het volgende op te merken.

Waterhuishouding Kampeerterrein.

De bodem heeft slechts een dun humushoudend dek en bestaat overigens uit voedselarm zand. Wil zich daar ook in droge zomers een grasmat kunnen handhaven, ondanks een tijdelijk druk betreden van het terrein, dan is het voor de vegetatie gewenst, dat de wortels kunnen profiteren van capillair water. De hoeveelheid hangwater is in neerslagarme tijden nl. ontoereikend

NATUURWETENSCHAPPELIJK ARCHIEF

NATUURWETENSCHAPPELIJK ARCHIEF

DOSSIER :
CODE : 556.04
CODE : 627.517
CODE : 63
CODE : 502.35:63*17.1
CODE : 002.2*2

DOSSIER : 46854072
CODE : 642.71
CODE : 642.718*3
CODE : 661.261*1
CODE : 1526030
CODE : 556

op deze gronden. De grondwaterdiepte dient met het oog op het voorgaande des zomers niet veel groter te zijn dan 0,50 m. Dit lijkt het geval te zijn bij de tegenwoordige waterhuishouding. In een nat zomerhalfjaar stijgt het water evenwel plaatselijk tot 0,20 m à 0,30 m beneden terreinhoogte (zie fig.3). Dit wordt dezerzijds desnoods nog aanvaardbaar geacht voor een kampeerterrein op zandgrond.

Eventuele Peilverlaging.

Het op fig. 1 en 3 met A aangeduide complex ad bijna 6 ha ligt in elk geval in natte zomers voldoende hoog en droog voor kamperen. Hier ware eventueel te beginnen met een exploitatie als kampeerterrein. Als bij later uitbreiding o.m. de lage delen B en C als zodanig in gebruik zouden worden genomen, zou de grondwaterstand daar beter 0,10 m à 0,15 m kunnen worden verlaagd. De bestaande sloten en greppels zijn hiertoe aan te sluiten op een nieuw te graven drain achter de zeereep. Men zie fig. 1. Het uit het zuiden toestromende water zou, dank zij het direct achter de zeereep sterk afgebogen grondwatervlak, voldoende snel uit de drain wegzakken om de waterstand in het kampeerterrein de genoemde daling te doen ondergaan. Hier kan dus gebruik worden gemaakt van de omstandigheid, dat de duinvlakte het Noordzeestrand dicht benadert.

Kosten van Drain.

Het graven van de drain en de verbindingssloot ad totaal 600 m à 1,5 m en het leggen van een duiker onder één der kruisende zandwegen, zouden een uitgave vergen van ca resp. f 1350 en f 150, dus in totaal van ca f 1500.

Waterafvoer naar elders.

Deze wordt, gezien het voorgaande, als ongewenst beschouwd. Uit een terreinwaterpassing is trouwens gebleken, dat een waterafvoer naar elders bezwaarlijk zou zijn te bewerkstelligen. Een zuidwaartse afvoer naar de polder zou in de duinvalleien en -passen doorsnijdingen vergen van 3m à 5m diepte, terwijl de aangrenzend gelegen poldergronden bovendien te hoog zijn om voldoende verhang mogelijk te maken. Het water van het kampeerterrein pompen naar het Cranberry-veld ten oosten daarvan zou betekenen, dat het water ca 1,25 m zou moeten worden opgemalen, met o.m. als nadelig gevolg een versterkt toekwellen van water naar het bemalen terrein. Ook het afleiden van water naar de Koegelwiek heeft nadelen. Op zichzelf zou een natuurlijke lozing naar het westen wel mogelijk zijn, dank zij het aanwezige terreinverhang. Zou men echter in natte zomers in westwaartse richting

lozen, dan zouden de lage, verpachte gronden ten westen van het Hoornse bos spoedig wateroverlast gaan ondervinden. Aldus zouden nieuwe problemen worden geschapen.

Klachten van Pachtters.

Deze betreffen de winterstand van het grondwater op relatief lage delen van het onderhavige terrein. Uit de opname is gebleken, dat kleine terreingedeelten in natte winterperioden inderdaad een drooglegging hebben van slechts 5 cm à 10 cm, terwijl een strook langs de noordgrens dan zelfs onder water komt te staan (zie fig. 4). Deze strook zou eventueel kunnen worden opgehoogd, doch de pachter van dit deel heeft hier tot nu toe niet over geklaagd. Wat de overige lage delen betreft, wordt geadviseerd de bestaande waterhuishouding niet te wijzigen. Het is nl. te voorzien, dat de productiviteit van deze humusarme zandgronden onder droge en gemiddelde weersgesteldheid sterk zou dalen bij verlaging van de waterstand. De tijdelijk voorkomende hoge winterstanden op de lage delen kunnen bovendien geen groot nadeel voor de betrokken pachtters betekenen. Al kan daar in het voorjaar het vee wat later worden ingeschaard, het gras is er in zomer en nazomer daarentegen weer groeikrachtiger en van betere kwaliteit voor het vee dan op "vroeg", drogere zandgronden, waar meer "harde" grassen domineren. Bovendien beslaan de lage delen slechts enige procenten van de totale oppervlakte aan grasland ten oosten van het Hoornse bos.

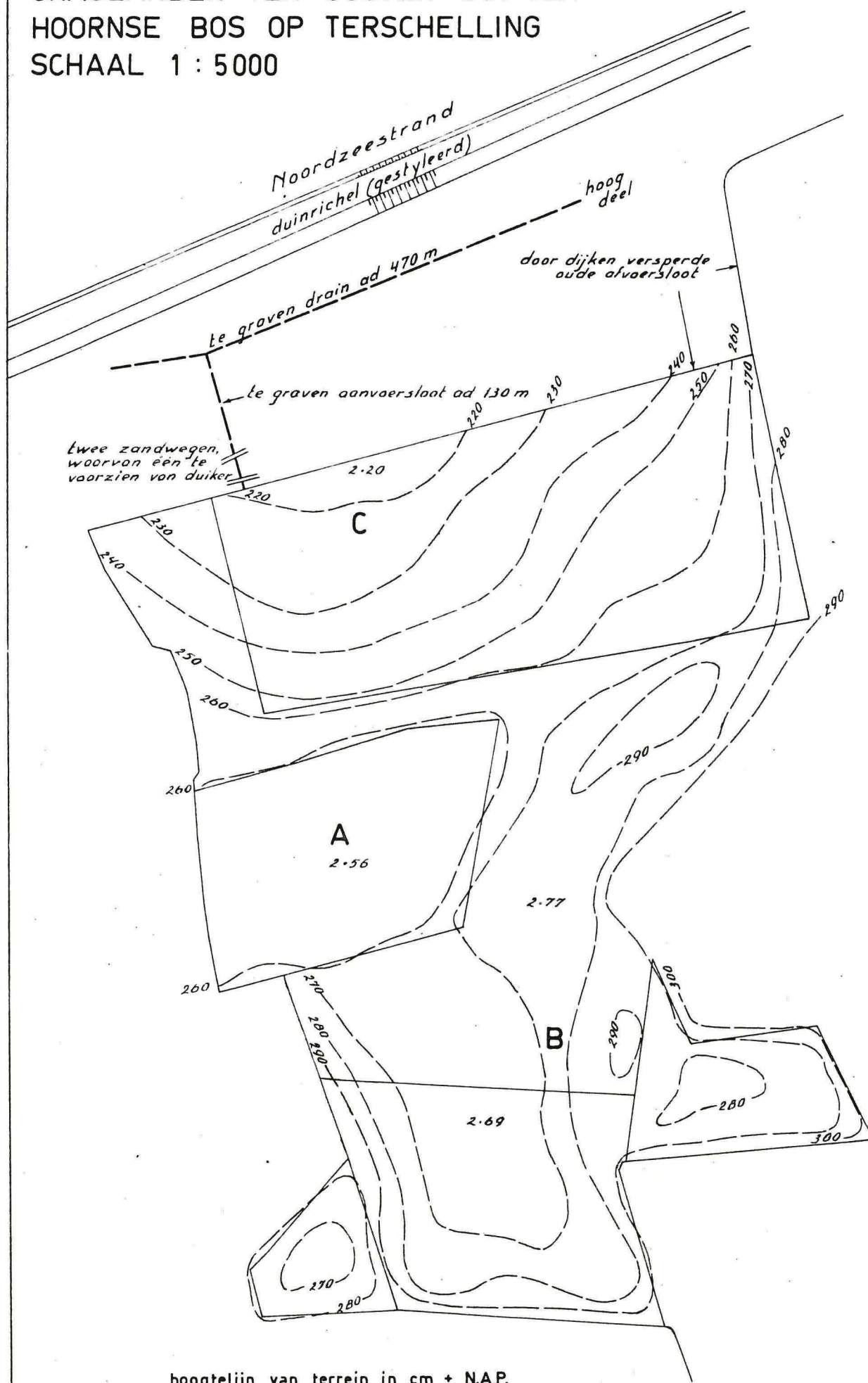
Samenvatting.

Met het eventuele bestemmen en inrichten tot algemeen kampeerterrein zou kunnen worden begonnen op het altijd voldoende droge complex A (zie fig. 1 en 3). Bij uitbreiding van het kampeerterrein zouden de nattere delen B en C beter een beperkte daling in grondwaterstand kunnen ondergaan ad 0,10 m à 0,15 m. Er wordt geadviseerd hiertoe achter de zeereep een drain te graven ad f 1500.

De klachten over de hoge winterstanden, geuit door sommige pachtters, zijn mede in hun belang op grond van het voorgaande te weerleggen.

Terschelling, 10 september 1958.

GRASLANDEN TEN OOSTEN VAN HET
HOORNSE BOS OP TERSCHELLING
SCHAAL 1 : 5000

— — — — — hoogtelijn van terrein in cm + N.A.P.
 — — — — — terreingrens

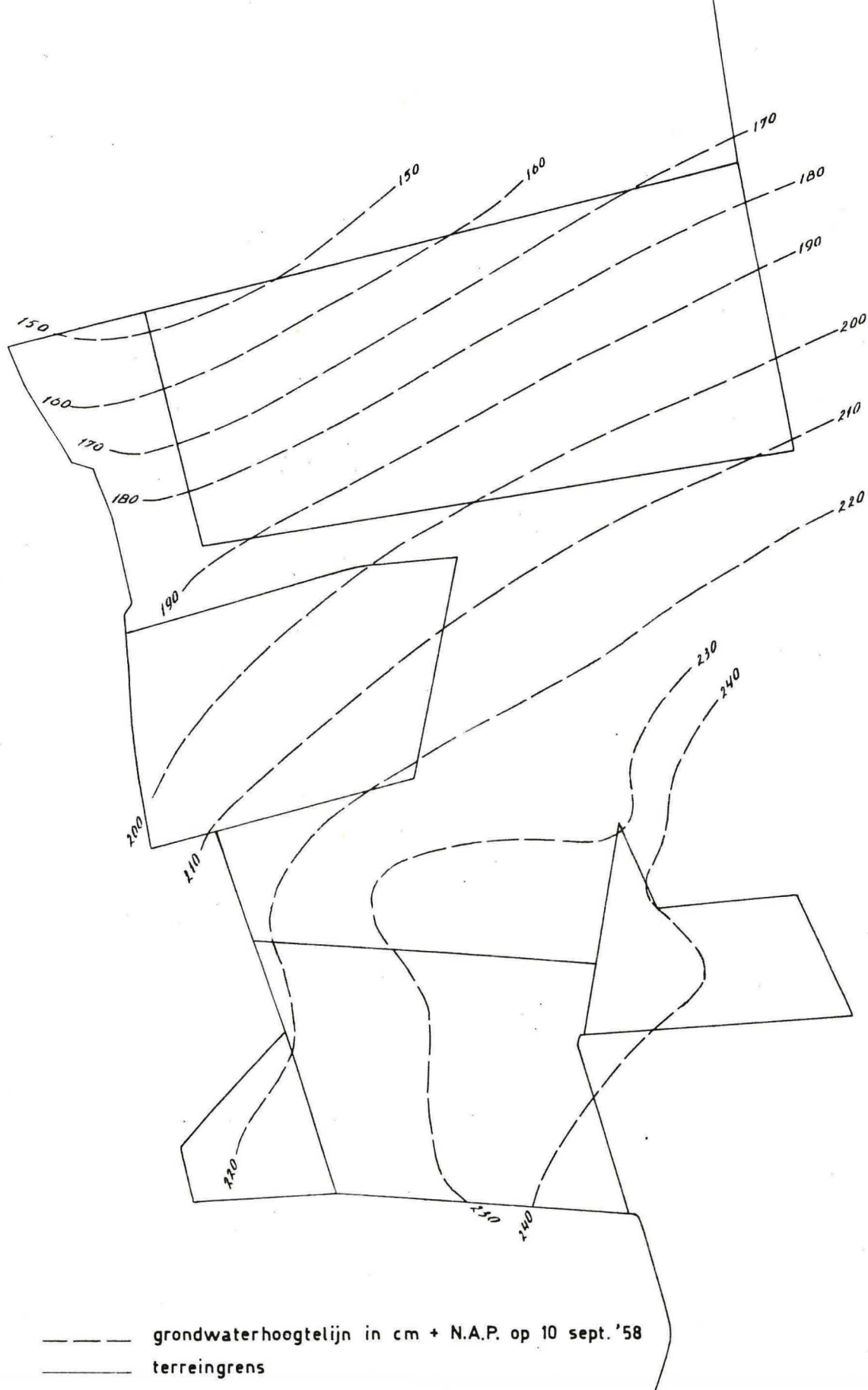
opn. ter Hoeve

get.

30 sept '58
J. B. Bal

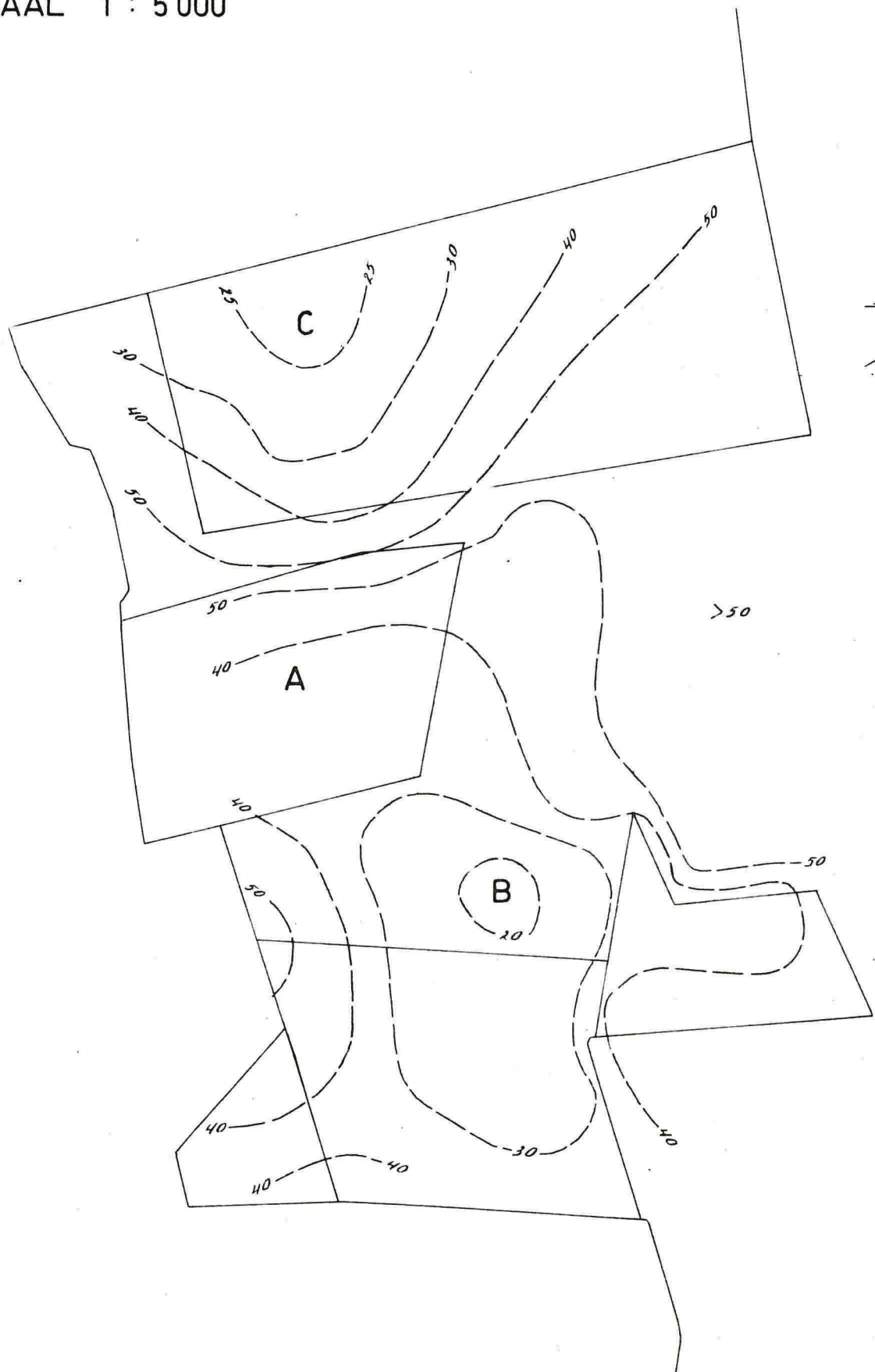
no. Nb. 2639

GRASLANDEN TEN OOSTEN VAN HET
HOORNSE BOS OP TERSCHELLING
SCHAAL 1 : 5 000

GRASLANDEN TEN OOSTEN VAN HET
HOORNSE BOS OP TERSCHELLING
SCHAAL 1 : 5 000

figuur 3

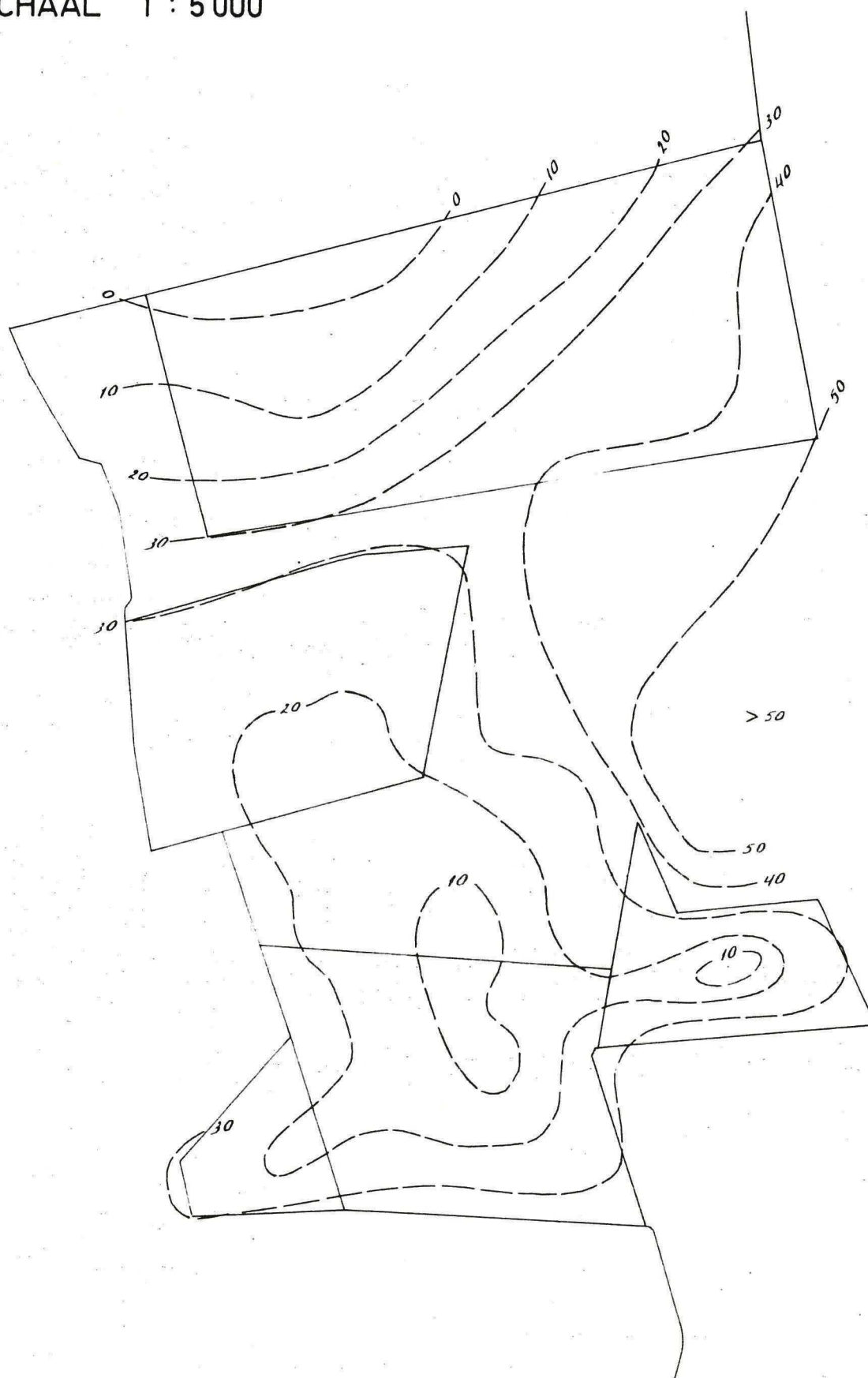

— — — — — grondwaterdieptelijn in cm in nat zomerhalfjaar
— — — — — terreingrens

opn. ter Heerle get. ^{sept. '58} 76136h no. NB 263 c

GRASLANDEN TEN OOSTEN VAN HET
HOORNSE BOS OP TERSCHELLING
SCHAAL 1 : 5 000

figuur 4

----- grondwaterdieptelijn in cm in nat winterhalfjaar
—— terreingrens

opn. ter Hoeve get. ^{sept 58} 1033 ^{als} no. Nb. 269 d.